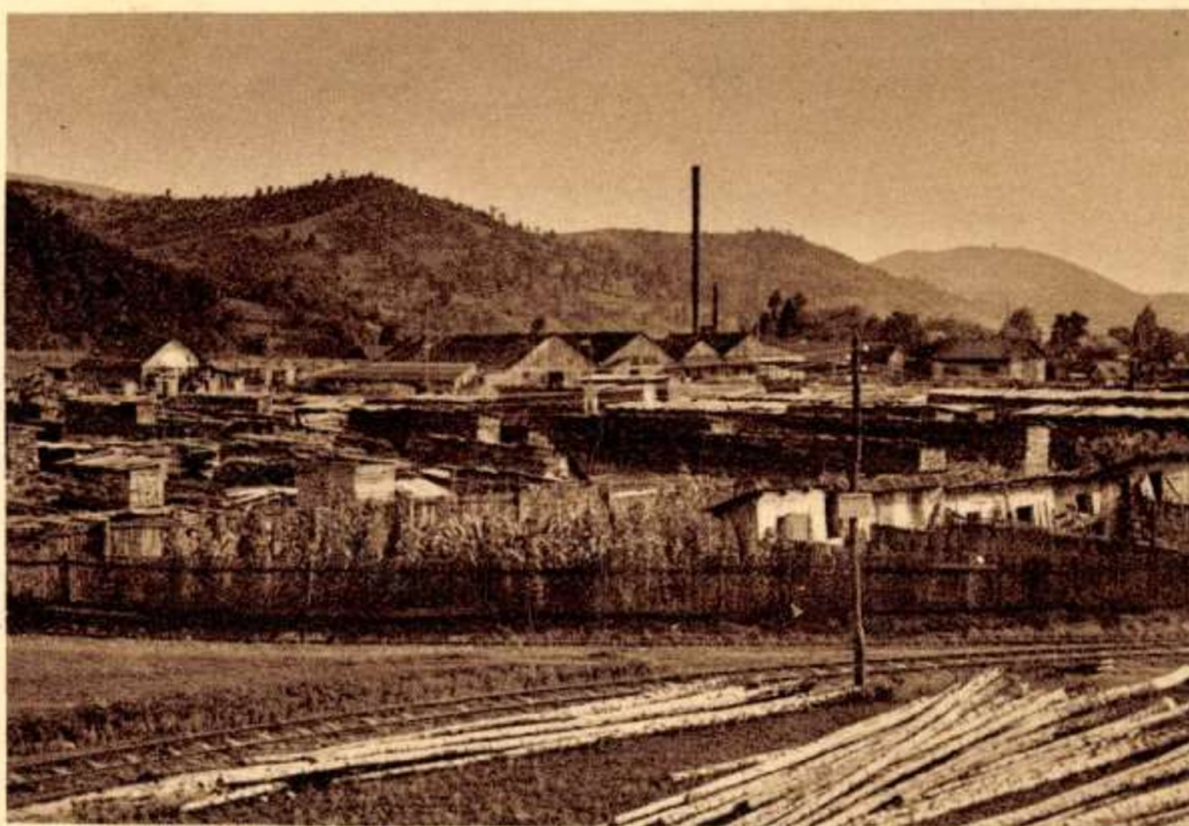

Михаїл ЧИКИВДЯ

ПЇДУЗЯТНИКЫ И ПРОМЫСЕЛ ДЌВЖАНСЬКОГО ѐКРУГУ

Исторія

Dolha Мепікеріт дсерек ік

Fateley

2020

Автор:

Михаїл Чикивдя

Літературный сайт:

<https://issuu.com/tchikiwdyamv.rysin>

Дякуву за фінансôву пүдпóру честуемóму *Орóсу Василю
Васильовичу*

ЗАЧАТОК

ДРҰБНІ ПРОМЫСЛЎЦІ І ПРОМЫСЕЛ ДЎВЖАНСЬКОГО ЌКРУГУ

ДЎвжанський ѓкруг – вирхня, сїверна часть Марамороша. Рєгїон Боржавської долины. Днєшнї села бывшего ѓкруга єднат єднака культура, традиції и сїверномараморошський гѳвўр русинської бисїды.

Айбо давно исї села єднав и промысел, центр котрого був у ДЎвгѳму. Характерно для сього рєгїѳну, май бўльше было дєрєвнх заводўв, дерево до котрых возили штрекѳв выд хашўв над Березниками и Лисичева.

Много у селах было пўдузятникўв, у котрых были бѳвты, млины, пєкарнї, ковалнї и вшитко инше. А тко были ѳты люди, пувїсть Вам ися книжка, де м написав про вшиткх пўдузятникўв, дрўбнх промыслѳвцїв и промысел ДЎвжанського ѓкругу.

ХОСЕННОГО ВАМ ЧИТАНЯ, УЧІТ И ТЯМІТ НАШУ ИСТѳРІЮ!

ДÓВГОЕ

Дóвгое – днешное село Бóржавськóй долины, центр Дóвжанськóй ОТГ и историчный центр Дóвжанського óкругу. У Дóвгóму колись був вшиткый основный промысел óкругу, также село было вѣликим туристичным и культурным центром.

Автопѣрѣвóзкóв по óкругови и нѣ лише, занимав ся Нежерный Франт, а пак Прѣпьяк Андрій.

У Дóвгóму были **ДОХТОРЕ** проф. Ключко Петро, а из 1930 рóку и проф. Шломович Їндрь. **ПАТИКА** была у проф. Саму Корнгаузера, а пак из 1937 рóку у Ильковича Йосифа.

АКУШЕРКАМИ, у 1925 рóцї, были Лого Берла, Трикур Марія, Жабориць Анна. Анна пак ниє у записах за 1937 рўк.

ФОТОГРАФОМ був Фѣдикович Иван. **ГОДИНАРЬОМ** був Фелдман Іжідор.

ПѢРУКАРЯМИ робили Наги Людвїг и Гасдок Людвїг, а пак, из 1937 рóку, вмїсто Наги робив Бакса Иван.

САНТЕХНИКОМ робив Схїнмер Якуб, **ТРУБОЧИСТОМ** – Гайду И. **ШНТЕРОМ** спиршу був Фантош Иван, а пак из 1937 рóку, Гѣргиль Юра. **СТРÓЙКÓВ** ся занимали Керхенбаум Бенямїн тай Леонардо Фелїкс, котрый пак нѣ записаный за 1937 рўк. **СКЛЯРОМ** був Фелдман Изїдор и Хаймович Маркус, а из 1937 рóку – лише Хаймович Маркус.

ДЕРЕВОМ ся занимали Гандлунген Новак и Суйска. А пак из 1937 рóку – Керхенбаум Йосиф тай Вейсз Вендель.

СТÓЛЯРАМИ робили Бредц Імре, Бусак Мигаль и Ізакович Герман. Бусака Мигалья пак ниє у записах за 1937 рўк.

ТѢСАРЯМИ были Фїчка Фидўр тай Мигаль и Коник Фидўр.

ХУДÓБУ продавав Гушкович Андрій. **ФЕРМЕРОМ** у Дóвгóму був Шаурер Мóрис. **МНЯСНИКАМИ** были Клейн Соломон тай Вїлїм, Вейс Ісак тай Абраам, Шантручек Францисек и Панич

Иван.

МЛИН був у Хаймовича Симена, Куклы Ивана и Палаца Телекі (дані за 1925 рўк). У 1937 році – У Хаймовича Симена и Мальтійського Ордена.

ПÊКАРНЯ была у Струловича Берка тай Вейнгартена Соломона

КОВАЛНЯ была у Магурського Андрія и Сенинця Федора у 1925 році. У 1937 році ковалня была у Бердара Митра тай Дровака Ивана. **КОВАЧІ** были Дворак Иван, Магурський Андрій, Томчик Юліус.

У Дóвгôму був *бóвт óбуви «Батя»*. **ЧОБОТАРЯМИ** были Богм Саму, Барчик Штефан, Фрїйдман Шандор. ? Вейнгартен (дані за 1925 рўк). Выд 1937 року – Барчик Штефан, Неуман Снеиер, Сайович Коломан, Стухович Игнат, Швіллер Мер.

ШÊВЦІ (за 1925 рўк) Гершкович Мікша, Якубович Натан, Квак Василь, Вейнбергер Мóріс. Выд 1937 року – Балога Арпад, Якубович Натан, Стубель Маер, Вейнбердер Моріс. **ШВЕЯ** была Вейсова Сара.

У 1925 році **БÓВТ** був у Керсхенбаума Пінкаса и фунговало *Цімбортсво торгóвлі мішаных товарўв*. Айбо до 1937 року навідкрывали читаво бóвтўв. Ихні властники Гелб Лейб, Гелденберг Давид, Керхенбаум Моріс тай Пінкаш, Кополич Хайм, Проппер Герман, Розенбаум Давид, Боколий Иван.

ДОГАН продавали Голденберг Давид, Неуман Рахел, Родиниць Иван, Вейсз Натан, Золтан Фані.

За записами 1925 року, вéликим **ЗЕМЛЕВЛАСТНИКОМ** був Палац Телекі

«ГОТЕЛНО-РЕСТОРАННЫЙ БИЗНЕС» ДОВГОГО

Назвав им сись куртый очерк днешным тѣрміном «готелно-ресторанный бизнес». Туй напишу, які рѣстораны и готѣлі были у Довгѣму и имена властникѣв. Туй дуже паруе и туризм, якый на тот час точно був. Доказ того сут ряд готѣлув.

У часы Чехословакиї, у подкарпатськѣму Довгѣму, было чотыри готѣлі. Айбо їхні газды час выд часу мѣняли ся. За архівными записами за 1925 рѣк, у Довгѣму властниками готѣлув были Фѣдикович Иван, Гушкович Мѣрис, Клухенбаум Давид тай Шантручек Францисек.

Выд 1930 рѣку: Фѣдикович Иван, Голнберг Мендель, Шантручек Францисек;

Выд 1937 рѣку: Фѣдикович Иван, Голнберг Мендель, Керсхенбаум Лаз., Панич Йосиф.

Сяк міняли ся пўдузятники, кутрі мали готѣлі. Про Фѣдиковича Ивана, годен им ищи написати, ош вўн був у Дóвгóму и фотографом.

Шантручек Францисек также у сѣлі ресторан. А выд 1930 рóку, у Дóвгóму, записанный ищи еден ресторан, властником котрого був Керсхенбаум Лаз., котрый є и властником готѣля. Пóлучат ся, ош за о́фіціальными данными, туй фунговали два рестораны

А виноробством ся занимав Каган Гарі. Выд 1937 рóку, вино м ся занимав и Вейнгартен Вóльф.

Сяк, у давнину, занимали ся туристичным и рѣсторанным дїлом пўдузятники Дóвгого...

ПРОМЫСЕЛ ДÓВГОГО

Дóвгоє як давно, так и типирь є єдным из май знаных населенных пунктўв Подкарпатья. Исе є бывший центр Дóвжанського óкругу, центр у якому высоко був розвиненый промысел, а именно деревный. Дерево у Дóвгоє поставляли штрекóв, аш из хашцўв, кутрі ся находили пўд Боржавськóв полонинóв. Были туй лісопїлки и инше.

За архівными записами 1925 рóку, у Дóвгóму записані такі промыслы и промыслóві цїмборства:

Деревный и хїмічний промысл (завод);

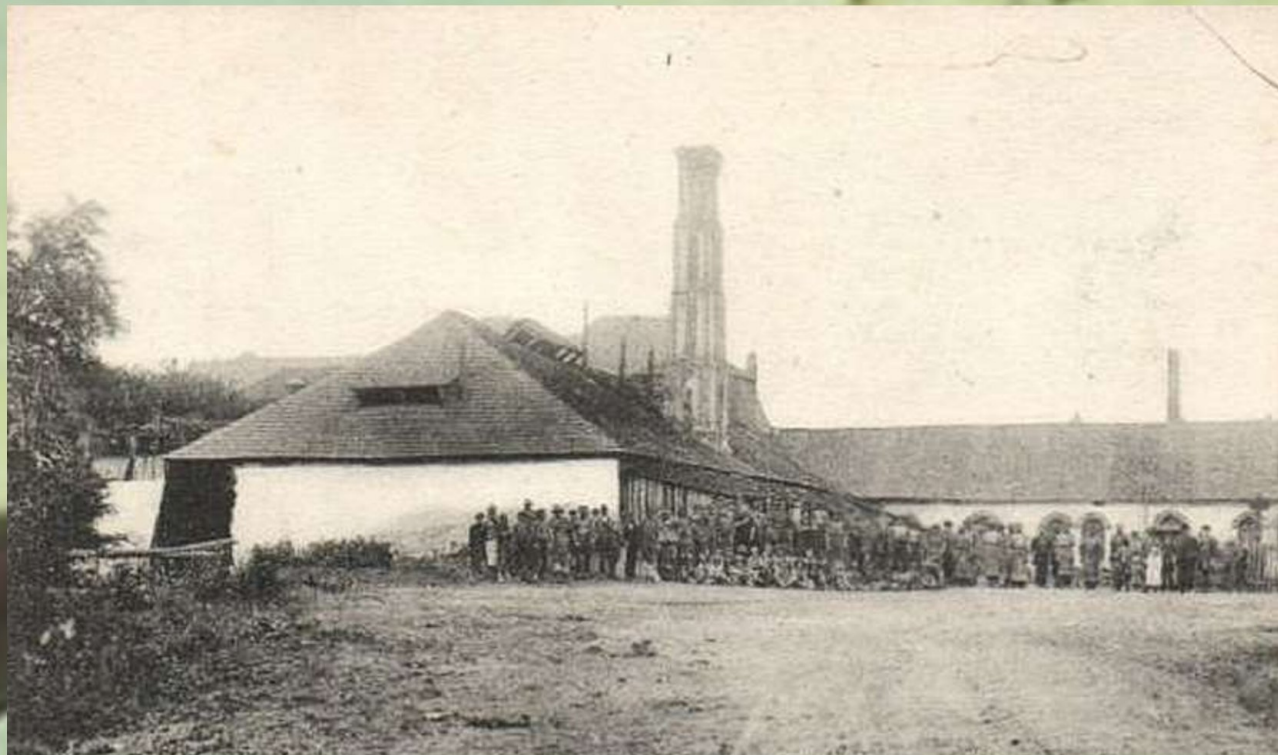
Дóвжансько-Лисицький жилізоробный и лопатный завод (Йосифа Мелхнера и Олдрїха Букованського);

Общепотрибні и продуктóві кооперативы фермерўв и робўтникўв у Дóвгóму.

Общество фермерўв и лісорубўв;

Дóвжанськое промысловое и обробное цїмборство у Дóвгóму.

Исе цімборство мало и банкóву касу. (до 1937 рóку).

Выд 1930 рóку, зарéгістровано:
Цімборство мішаных товарўв;
Цімборство при вырòбі карпатського твёрдого дерева (занимало
ся валкóв хащí).

Довжанськое кредитное цімборство выд 1937 рóку.

БÊРÊЗНИКЫ

У чехословацькый пёрíод, економíчний стан нашого рéгиону дуже ся нê пómíняв. У Бêрêзниках люди трудили ся на зêмли, были лiсорубами, вўчарями и так далее. Сякóв рóбóтов занимало ся и читаво еврёiв, кутрi за русинами были другóв за чисильностьов нацiональнóстьов. Но якый бы нê був тяжкый тот час, у сêлi было доста читаво и друбных промыслóвцiв, у кутрi мали свói бóвты, млины, кузнi и зарабляли на живóт бо были сапожниками, портными, тêсарями и майстрами. У чехословацькых записах до списку пудузьянтикўв записанi: тêсарi;

плотники, сапожники, ковалі так и ôты, що мали бóвты, гостинницї, млины и даже записанї были «бабы повитухы»

Такі записы по Бêрêзниках сут за 1925, 1937 и 1938 рóкы. Обы нê писати, за каждый рўк навкрене, та буду пусити по єднóму пункту и як ся мiняли (кить мiняли) рóбóчi авать пудузятники по роках.

ГОТЕЛ. Газдами го были єврêй Зеликович Хайм и Зеликович Зондерова.

ТЕСАРІ. Тесарями были Мêтиньканич Иван, Сениницъ Матфей и Варга Мигаль. У 1938 рóцi записанный и Варга Иван, котрый годен бытии сыном Варгы Мигаля.

БÓВТ (прóдуктовый). Газдом быв єврêй Орештейн Мiкко.

БÓВТ (+корчма, пêкарня) - запис выд 1937 рóку. Газдами были Клейн Лая, Мерлиштейн Сiна, Русман Лая

БÓВТ (табачный) – запис выд 1937 рóку. Газдами были Прóць Иван тай Зеликович Матiлда.

ШМІТНЯ; КОВАЛНЯ – газда Варга Мигаль

КОВАЧІ – Андраш Мигаль, Мêтиньканич Юра. Выд 1937 рóку записаный Ковач Иван. Выд 1938 записаный Керхенбаут Израел.

ШЕВЦІ. Быв єврêй Морган. У записах 1937 рóку уже го ние, айбо записанї Штайнберг и Генча.

ЧОБОТАРІ. Хейзер Мошко и Стеiнберг Мендел

МЛИН. у 1925 рóцi записаный на Дональда Шенберга. Выд 1937 рóку запис “Куруц Иван – муниципальный млин.

ПОРОДНИК; АКУШЕР (у народi «баба-повитуха») Андрела Марiя и Куруц Анна.

АСÓЦІАЦІЯ ПОТРÊБИТÊЛЎВ. «Боржава» потрêбўтельное

цімборство у Березниках

Исе вшиткі записы кутрі у тот час были офіціально записані (авать подля всього до типирь ся сохранили). Но нê споминат ся Гольд и Манс, кутрі у Берêзниках занимали ся конярством и є , видав, ищи читаво пўдприємців, кутрі нê записані.

КÊРÊЦЬКІ

Кêрêцькі - едно из мав давных сел вшиткóй Вўтчизны. У архівных даных споминат ся ищи у 14 ст. Чилядь туй выддавна трудила ся на земли. Занимали ся люди лісорубством, вўчарсвом, тко мўг ходив на вадаску. Вшиткі ся старали, тко як годен, прогодовати си файту.

Айбо окреме простых людий, що газдовали на зêмли, было у Кêрêцьках и доста читаво дрўбных промыслóвців. У

чехословацький час, ото читаво замітно. Но економічне поліпшення и розвій докунули ся май до кєрєчанськьких єврєїв, ги до русинїв. Властниками бовтїв, готелїв, млинїв и вшиткого иншого были майбўльш прєдставники єврєйськїй людности, айбо про всьо за шором.

Вє́ликим **ЗЕМЛЕВЛАСТНИКОМ** у Кєрєцьках (за архївними записами «Podkarpatska Rus business directory» – Подкарпастька Русь бізнес каталог) був Дональд Шенберг (запис за 1925 рўк), а пак Дїтфурт Морїтз (выд 1930 рўку). Мош сюды включити фарнї зємли греко-католицькїй церкви; мїстна зємля.

Выд 1937 рўку туй уже був бовт обуви *Bat'a a. s.*, (Батя), а также Крєдитное цїмборство у Кєрєцьках.

У Кєрєцьках были ГОТЕЛІ, готелерами котрых были Клейн Мошко, Вейс Майор, Зїликович Зендер, а пак уже за записами 1937 рўку - Клейн Янкел и Мошко, и записанный Вейс Берко.

У Кєрєцьках было доста читаво БОВТЇВ. Властниками были (запис за 1925 рўк) Хміль Мигаль, Штейнберг Давид и Юдка,

Струл и файта Вейсзўв Ківа, Йосиф, Соломон. За записами 1930 року, уже ние Хміля Мигалья и Струла. Из Стейнбергўв записані Мендлова, у файті Вейсзўв бовт уже мае и Мошко тай записанный иши еден властник бовта – Сілберман Геза. У 1937 році у Кêрêцьках записані иши три бовты, а їхні властники Айкерман Герман, Гейзлер Самуїл и Ненман Игнат.

Продавали у сêлі **ХУДÓБУ**. За записами 1915 року, продавали Фарбенблум Соломон, Катз Хайм и Марзанич Иван. У 1930 році записанный Билий Александр, а Марзанича Ивана уже ние. Выд 1937 року, замість Соломана, худóбу продае Бенемін (Фарбенблум).

ТАБАЧНІ БÓВТЫ мали Вейсз Ківа и Соломон. А у 1937 році записані Федріямич Игмет, а вмісто Ківы Израел (Вейсз).

КОЖАНІ ВЫРОБКЫ продавали Стейнберг Леба и Вейсз Давид, **ДЕРЕВО** - ? Адольф и Зіликович Мюлер. **ЛОПАТЫ** чинив Грўнберг Юда.

МНЯСНИКАМИ были Клейн Леко, Штейнберг Леба и Мендель, Вейсз Давид. У 1930 році замість Штейнберга Менделя – Самуель, Лека – Давид (Клейн) и новый мнясник Тейхмаш Хайм. Но вшитко ся пôмiняло пўсля 1937 року. Тоды мнясниками уже были Билий Александр, Стейнберг Йосиф и Калер Израел.

ПÊКАРНЯ была у Вейсза Мошкы, а пак, из 1930 року у Вейсз Голда.

МЛИНЫ. За данными 1925 року у Кêрêцьках еден млин був муниципальный, а еден Дональда Шенберга. У 1930 році вмісто Шенберга млин мав Фарбенблум Соломон. А у 1937 році – Бенелін ?.

КУЗНЮ мали Нитка Иван; у 1937 році, записані Пецко Мигаль и Пескович Николай, а выд 1938 року и Голованич Митер.

КОВАЧАМИ были Керсхенбаум Израел и Зізда Йосиф. У 1930

році вмісто них были Ковач Штефан и Зізда Адольф. У 1937 році ищи записані Ковач Василь и Керхенбаум Израел.

СТОЛЯРАМИ были Нитка Иван и Огрінчай Йосиф. Из 1930 року записаний и Мермелстейн Гóдел, а выд 1937 року и Готесман Мендель.

МАЙСТРОМ ПО СТРОЙЦІ быв Фениниць Юра, а из 1937 року и Фениниць Карел

ЧОБОТЯРАМИ были Гейзер Мошко, Клейн Соломон, Мермелстейн Берсел. Уже за записами 1930 року – Копол Шалія, Мермелстейн Йосиф, Стейнберг Симен, Шайман Маркус.

ШВЕЦЯМИ были Фромер Соломон (запис за 1925 рўк), пак Вейсз Мор и Мошко (выд 1930 року). Из 1937 року были Фромер Соломон и Вейсз Мошко, а у 1938 році, упстав ся самый Фромер Соломон.

ШВЕЯМИ у Кêрêцьках были Фелдінберг Н., Фрейміх Сура, Гріунберг Лая. Керсхенбаум Ліна, Стейнберг Дора, Тейхман Роза, Вейсз Єлена (дані за 1930 рўк). Айбо у 1937 році лишили ся записані лише Ліна, Роза и Дора.

Были у сêлі и **НОТАРІ**. За 1925 рўк были Тібор Дудинський и Губка Ярослав. Из 1930 року быв лише Штойдл Франт и из 1937 році ищи и Сопко Штефан.

Робив у Кêрêцьках и кушницький **ПАРИХМАХЕР** Легота Юліус, айбо из 1937 року быв туй уже другый парихмахер – Гейзлер Арон.

АКУШЕРКАМИ (бабы-повитухы) были Карпиниць Мигальова, Титиниць Поланя (дані за 1925 рўк). Из 1930 року – Карпиниць Марта. А из 1937 року записана и Димчиля Марія.

Были у Керêцьках и **КОЛЕКЦІОНЕРЫ** Клейн Соломон и Мошкович Мошко.

ЛИСИЧЕВО

Лисичево – село у Боржавській долині. Знають за нього багато через те, що там знаходиться водяна ковальня, кутру кличуть «Гамора». На території ковальні, щорічно проводиться фестиваль.

Давно Лисичево было одним из населенных пунктов Довжанского округа. Боржавские штреков, из лисицких хат, возили дерево на пилораму у Кушницю. Также там был Довжанско-Лисицкий железоробный и лопатный завод (Йосифа Мелхнера и Олдриха Букованского). У архивных данных «Podkarpatska Rus business directory» – Подкарпатська Русь бізнес каталог)» є запис, що власником КОВАЛНІ був Фердинанд Мигаль, а **КОВАЧОМ** – Грабарь Мигаль. Грабар Мигаль был и **СТОЛЯРОМ**. **ЧОБОТЯРЬОМ** был Фридман Герман. **ЖИЛІЗНІ ВИРОБКИ** чинив Завадський Иван.

МЛИН, за даними 1930 рік, был один у Графа Телекі. А так из 1937 року записані млины, а газды им Стерн Шасей тай Воробок Иван.

БÓВТЫ были у Когана Єнô и Ютка, Розенберга Абраама, Стерна Шаєйя. **ДОГАН** продавали Каган Йосиф и Розенберг Шам.

АКУШЕРКÓВ (бабóв-повитухóв) были Русинова Марія тай Фікорнова Маргіта. (запис за 1930 рѹк). А пак из 1937 рóку была Воканичова (авать Вôлканичова) Гафія.

ГОТЕЛ бѹв у Кагана Наï и Рознер Кóя. Вêликим **ЗЕМЛЕВЛАСТНИКОМ**, за данними 1937 рóку), бѹв Мальтійський орден.

КУШНИЦЯ

Кушниця – едно из май давных сел нашого рѣгиóну. Його активный розвóй припадат уже на часы Астро-Мадярщины, коли туй зачали быти разні дѣрѣвнѣ промисловости. За рахунок штрекы, якóв возили дерево из Бѣрѣзникѹв и Лисичева работа ишла выдносно дуже добре. Были туй и вѣликі лісопылкы и инша подобна промисловѹсть. Айбо туй робили нѣ лише из деревом. У книжцѣ «Географія родного краю» споминат ся, ош в околициях

Лисичова и Кушниці уже давно добывали жилізнуну руду. Часть тóй руды возили у далёкі краї. Часть руды пёрёраблява жилізна фабрика у Дóвгóму.

У Кушниці даже був Мальтійський Орден, котрый був вёликим землевластником, и за архівными записами (Podkarpatska Rus business directory – Подкарпастька Русь бізнес каталог) 1937 рóку мав у Кушниці млин.

За записами 1930 рóку у Кушниці была зареєстрована «Швейцарська» компанія для хоснованя дерева», котра продавала дерево и вироблява двирі.

У 1937 рóці были записані компанії по лісопільці и деревозаготовли «Slabois” древопромисловóсть, Bois d` Industrie, Timber Holzindustrie Louis Spitz.

Камняным заводом управляв Фрідман Симен.

У записах за 1937 рóк уже записані Хранёні банки и кассы «Крёдитного цімборства у Кушниці»

Дерево и виробкы из нього также продовав дрўбный промислóвиць Спитз Луїс (за записами 1937 рóку). Суто дёрёвляні

выробкы продавали Єжек Мл. Фрт., Месарош Моріс и Павел. (за записами 1938 ро́ку Месарош Моріс нê записанный)

Быв у Кушниці **ГОДИНАРЬ** Мелзнер Євжен и **ПАРИХМАХЕР** Легота Юліус (записані за 1937 рѹк).

КОВАЛНЯ была у Менеша Ивана. Робили там **КОВАЧІ** Фанта Петро, а пак (за записом 1937 ро́ку) и Суп Иван.

СТОЛЯРАМИ были Крейтерман Юда и Струлович Герман.

Записані **ЧОБОТЯРЫ** Струлович Самель, а выд 1937 ро́ку и Сесс Абраам

Были у Кушниці и **ГОТѐЛІ**. Готелерами были Фрідман Ніссин и Пінкаш, Росенберг Юда. Выв 1937 ро́ку записанный готелер Фрідман Натан и Туристичный готел.

Властниками **БѐВТѐВ** (продавали ся разні товары) были Еліяш Фрідман, Герш Давид, Фрідман Йос, Ісак, Соломон.

ТАБАЧНІ БѐВТЫ мали таких властникѹв: Фрідман Юда, Фрідман Якуб, а выд 1937 ро́ку и Фрідмова Гізела.

МНЯСНИКАМИ были Фрідман Герш Давид, Фрідман Ніссин, а выд 1937 ро́ку и Грѹнберг Лазар.

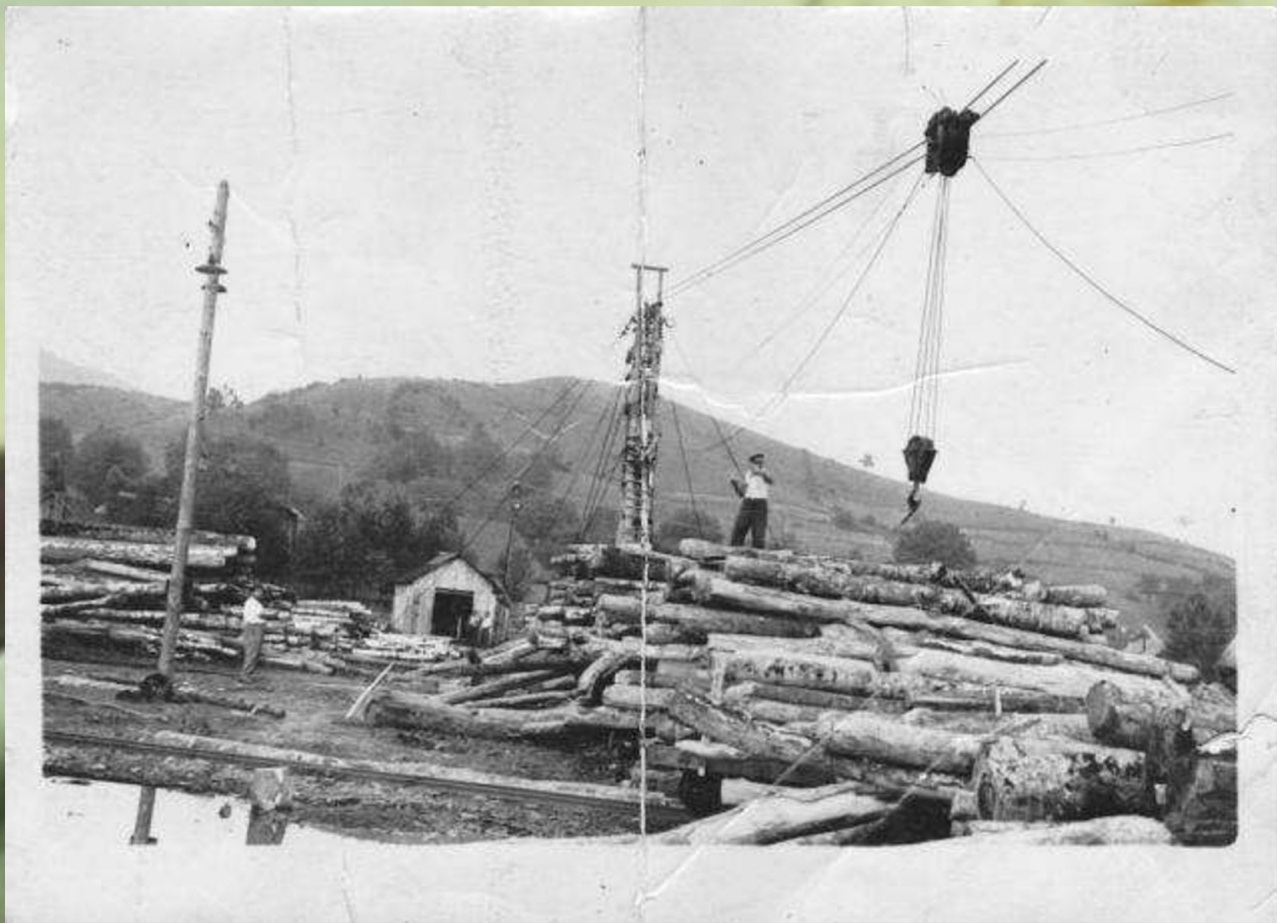
ДОХТОРАМИ были Гоужвічова Амалія, а пак Ватарі Юрій, а **АКУШЕРКАМИ** Бабецова Марія, а пак и Мурникова Анна.

Быв у сѐлі также **НОТАРЬ** Югасз Рудольф.

СУХА-БРО́НЬКА

Типирь ѓтдѐльні села Суха и Бро́нька, давно были єдным селом, тѐму у архівных записах «Podkarpatska Rus business directory» – Подкарпастька Русь бізнес каталог)» и переписах людности інформація надає ся, як про населенных пункт «*Szuhabaranka*» и «*Suchá-Broňka*».

Станом на 1930 рік у селі було 2 015 русинів, 11 малярів і 168 євреїв. Записи по бізнес каталогу сут лише за 1938 рік.

Великим **ЗЕМЛЕВЛАСТНИКОМ** у селі був Мальтійський орден. Також туй була Общественна компанія Суха Бронька **ГОТЕЛРАМИ** були Голдстейн Ігнат, Хаймович Фраєм, Мартон, Каганова Маркета.

МЛИНЫ були у Романа Юри і у Мальтійського ордену.

ЧОБОТАРЬОМ був Беркович Ізраєл.

АКУШЕРКАМИ (баби-повитухи) були Кузанова Гафа, Пётришинцова Анна.

МНЯСНИКОМ був Хаймович Вольф.

Властниками **БОВТЇВ** тай продавали **ДОГАН** були Фрїйдман Соломон, Голдштейнт Ігнат, Хаймович Фраєм, Мартон.

ЗАДНЯ

Задньое, днешна назва Приборжавськое, єдно из сел Дóвжанськóй ОТГ, а давно было у составі, уже для нас историчного, Дóвжанського óкругу. Из цілов донести вшитку истóрію, яка óна є, буду хосновати именно стару назву «Задньое», котра и хосновала ся у тот пѣріод, що буде ся описовати у очерку.

Буду прódовжати цикл очеркѳв про пудузятникѳв и дрѳбных промислóвцѳв историчного Дóвжанського óкругу, що є тоже нашóв вѣликóв истóрійóв, кутру маеме тямити и сохранили.

Наведу истóричні дані, кутрі хосенно укажут истóрію. У архівнóму запису «Podkarpatska Rus business directory» – (Подкарпастька Русь бїзнес каталог) Задньое є у записах на 1925 и 1937 рѳк. Станом на 1930 рѳк у сѣлі жило 2 330 чóл. Из них 1 944 русинѳв, а 386 жидѳв.

У Приборжавськóму Мошкович зарегістровав свóу компанію. Также станом на 1925 рѳк у записах уже є Заднянськое промисловое и продуктовое цїмборство у Задньому.

ЗЕМЛЕВЛАСТНИКАМИ были спиршу палац-фортиця Телекі, а пак Мальтїйський орден.

ТИГЛА. Продавав ї Мошкович.

ХУДÓБУ продавали Вейнгартен Соломон и Вейс Соломон, а из 1937 рóку и Вóльф Мермелштейн. **ДЕРЕВОМ** ся занимали Іукович Самуїл, Хаймович Мартин и Мошкович. **ПІЛЫ** (лісорубством) занимала ся компанія Мошковича.

СТÓЛЯРАМИ были Голдстейн Якуб, Ейшкович Игнат и до 1937 рóку Вейнгартен Йосиф.

ГОТЕЛ. Готелерами были Фішович Герман, Вейнгармен Е. и Юда. За записами 1937 рóку – Гершкович Абр., Мейзлик Игнат, Вейнгармен Е.

КОВАЛНЮ мав Густі Василь. **КОВАЧАМИ** были Дубанич

Юра, Павлище Юра, Зейкан Юлій, а выд 1937 ро́ку и Густі Василь тай Павлище Иван.

КАРЬЄР був у Тужона Габрієла. У сѣлі были **МЛИНЫ** у Мошковича и палаца-фортиці Телекі, айбо уже из 1937 ро́ку, замість палаца властником був Терембер и був млин у Ивана, фамілія котрого ся нѣ сохранила.

ЧОБОТАРЯМИ у сѣлі были ? Йосиф, Нейман Л. Вейс Самуїл, айбо у 1937 ро́ці записанный Нейман Л.

АКУШЕРКÓВ (Бабóв-повитухóв) была Дубанич Поланя.

ФЕРМЕРАМИ у Задньому были Фурд Василь (до 1937 ро́ку), Готесман Йогно, Мошкович. **МНЯСНИКАМИ** были Беркович Йосиф, Мошкович (до 1937 ро́ку), Вейнгартен Якуб и Юда.

БÓВТЫ. Властниками бóвтѹв были Готтесман Якуб, Гершкович С., Мошкович Голда, Вейнгартен Юда, Тенбе, Вейс М. Выд 1937 ро́ку – Фестингер Якуб, Гершкович С, Мошковичова Соса, Вейс М., Фрідман Йосиф.

ТАБАЧНІ ВЫРОБКЫ продавали Готтесман Годел. Хаймович Роса, Іцкович Самуїл, Юдкович Ізраєл, Вейнгартен Г.

ЛИПИЦЬКА-ПÓЛЯНА

Липицька-Пóляна у днешный час, входит у состав Дóвжанськóй ОТГ. Давно была у составі Дóвжанськóго óкругу. Липицька-Пóляна, ги каждый населенный пункт Дóвжанськóго óкругу, мае сво́у унікальну истóрію. Про Истóрію пѹдузятникѹв и дрѹбных промислóвцѹв напишу Вам, у сьому очерку.

Буду ся спирати на архівну інформаци́ю «Podkarpatska Rus business directory – Подкарпастька Русь бізнес каталог» и переписы людности.

За архівными данными, за 1930 рѹк у Липицькѹй Пóлянї было 1

мадяр, 1929 русинїв и 231 єврѣїв.

ГОТЕЛ. Готелерами были Соткович Лео., Лалца, а пак из 1937 рóку записанный и Симен.

КОВАЧАМИ были Ференц Юра и Сафар Йосиф, айбо за записами 1930 рóку, упстав ся лише Сафар Йосиф.

ШВÊЦІ были спиршу Гафман Давид, а пак (из 1930 рóку) Вêркович Сімхе и Гофман Давид, котрого пак ниє у записах, за 1937 рўк.

ЧОБОТАРЯМИ біли Гофман Бернат и Сая Шандор.

ДЕРЕВОМ ся занимав Гершкович Ліба. **СТÓЛЯРАМИ** были Габан Микула, йосович Соломон. За данними 1938 рóку, стóляром був Хемишениць Пётро.

МНЯСНИКАМИ были Клейн Давид, Сименович Ейс, котрого пак ниє у записах за 1937 рўк.

БÓВТЫ. Властниками бóвтїв были Гершкович Леба, Єткович Леоп, Сименович Ейс (данї за 1925 рўк). За данними 1937 рóку властниками были: Фрідманова Ленка, Юдкович Мендель, Маркович Герман, Сименович Йосиф тай Мартін.

ДОГАН продавали Сименович Ейс (за записами 1930 рóку), а пак выд 1937 рóку - Маркович Адóльф, Йосович Соломон.

ЗÊМÊЛЬНІ КУЛТУРЫ розводив Маркович Адóльф.

МЛИН. Спиршу (выд 1925 рóку) млин був у Ятковича Леоп., и Клейна Соломона. Выд 1930 рóку млин є у Греко-католицькóй церкви и Гофмана Ел..

АКУШЕРКÓВ была Перец Гафа.

Мош сміло писати, ош вшитка промислóвўсть была у руках єврѣїв. Сяк нѣ лише у Липицькўй-Пóлянї, а и других населенных пунктах. На зачатку очерка можете увідіти самі по перепису людности и пóрівньовати.

ЛИПЧА

Липча – село, котрое колись было у составі Дóвжанського óкругу. У часы Подкарпатської Руси, за переписом 1930 рóку туй жило 2 мадьяре, 506 жидүв и 3 233 русины.

За записами 1925 рóку, у сѣлі было 3 **ГОТИЛІ**, властниками котрых были Беркович Ушер, Лебович Натан тай Сіхерман Соломон. Айбо выд 1937 рóку готѣлі были лише у Лебовича Йосифа и Сіхермана Соломона.

Дуже интересно, ош у Липчи, єдному сѣлі из усього óкругу, бýv бóвт де чинили ся и продавали ся **ШАПКИ**. Властником бýv Штерн Мóріс. **ШÊВЦЯМИ** были Абрагамович Герман и Фрідман Леві. **ШВЕЯ** (выд 1930 рóку) была Кривка Марія. **ЧОБОТЯРАМИ** были Катз Йóся (до 1937 рóку), Лебович Йосиф (старший и младший).

СТÓЛЯРАМИ были (запис від 1930 рóку) Беркович Йóнаш, Бляшениць Василь, Мелцер Штефан, Зейкан Андрій. А пак из 1937 рóку – Бляшениць Василь, Мелцер Штефан, Симканич Иван.

ФЕРМЕРАМИ были Бараниць вдова Илькова, Губаль Юра, Липочей Шандор. А выд 1937 рóку и Бенца Александр, Губаль Иван, Вакаро Юра. **НАСÏНЯ** продавав Штерн Мóріс. Вүн также продавав **ЖИЛІЗО**.

МНЯСНИКАМИ были Гершкович Бенямін, Мошкович Давид и Леба.

МЛИНЫ, за записами 1925 рóку, были у Бабуринця Василя. Бенца Василя, Лебовича Герша, Томиша Ивана. А выд 1937 рóку у Алясцкы Илька, Бабуринця Василя, Бенца Василь, Бляшениць Митер, Габоририць Юра и Фидүр, Симканич Иван, Томиш Иван. 8(!) млинүв у єдному сѣлі!

У Липчи были **БÓВТЫ** типу «Газдүвські и кухóнні

инструменты». Властниками были Адлер М'оріс, Лебович Йосиф, Штерн М'оріс. Другі б'овты из разными товарами, мали Абрагамович Хайм, Адлер Моріс, Лебович Йосиф, Штерн Моріс (запис за 1925 р'ук);

Выд 1930 р'оку: Абрагамович Хайм, Адлер Моріс, Беркович Израел, Кастз Й'онаш, Лебович Ейсик и Йосиф, Штерн Моріс;

Выд 1937 р'оку: Беркович Израел тай Тішер, зареєстрована торговельна компанія Р'єгіны В. и Беняміна Лебовича, Катз Й'онаш, Штерн Шіфра, торговельна компанія Шаффара Хайма, Ліндембаум Бернат.

ДОГАН продавали Адлер М'оріс, Лебович Йосиф и Штерн Моріс, а пак из 1937 р'оку – Лебович Йосиф, ? Павел.

АКУШЕРКА (сільска баба) была Дулкай (авать Дукай) Марія. А выд 1927 р'оку – Плецова Уляна.

НОТАРЬОМ був у 1930 р'оці Ледік Йосиф. Выд 1937 р'оку были Байцура Микула и Р'юмер Йосиф. А у 1938 р'оці упстав ся лише Байцура Микула.

Выд 1937 р'оку, у записах числит ся *Православный ж'унський монастырь*.

Также того р'оку зареєстрована *квасна (мінарельна) вода*. Властником був Лебович Бурех.

А типирь за фінансы. У 1925 р'оці, у Липчи фунговало *Сохранительное Кредитное Цімборство*. У 1930 р'оці його замінило *Кредитное Цімборство у Липчи*.

ИНТЕРИСНІ ФАКТЫ

- Як гóдні сте прочитати, май много пўдузятникўв были єврѣйськóй національности;
- У Липчи было аш 8 млинўв, властники котрых были русины;
- У Липчи був єден у óкрузї бóвт, де чинили и продавали шапки;
- У Кêрêцьках и Дóвгôму были бóвты óбуви «Батя»;
У Кêрêцьках жили два знатні колекціонеры.
- Вêликыми землевластниками были Шенберг, Телекі, а пак и Мальтійський Орден.
- У Дóвгôму жили люди, кутрі были шінтерами за спіцьяльностьов;